

ZGODNJA

DANIČA.

Katolišk cerkven list.

List 5.

V četrtek 2. svečana 1854.

Tečaj VII.

Marija mati milosti.

Če nas hudobna moč zatira,
Nadloga britka nas mori,
Ze ves rešenja up umira,
Serce pobito koperni;
O takrat povzdignimo glas:
Marija mati milosti!
Marija mati milosti!
O sliši, ne zapusti nas!

Če nas obidejo težave
In pride stiske hud vihar,
Če nas obdajajo skušnjave,
O ne obupajmo nikar!
Le kličimo s serca rekoč:
Marija mati milosti!
Marija mati milosti!
O pridi, pridi nam v pomoč!

Če ti v boleznih in slabosti
Telo opešano medli,
In teža notranje britkosti
Otožniga duha mori;
O takrat serce zdihne naj:
Marija mati milosti!
Marija mati milosti!
Oh onemagat' mi ne daj! —

Če vest te peče brez ponehe,
Nikar v obup se ne podaj,
Zapusti naglo grob pregrehe,
Glej, čas je milosti se zdaj!
Le moli, klič prav s serca:
Marija mati milosti!
Marija mati milosti!
O prosí za-me grešnika!

In kadar strašna ura bije,
Življenja pride zadnji boj,
Ko pot mertvaški nas zalije,
Ze sodbo vid'no pred seboj;
O prosimo za tisti čas:
Marija mati milosti!
Marija mati milosti!
Takrat Ti ne zapusti nas!

Vselej nam mati mila bodi,
De Tvoje hvalimo ime;
Dobrote Tvoje vsi narodi
Spoznajo naj in Te slavé,
De eden le se zlega glas:
Marija mati milosti!
Marija mati milosti!
Češena bodi večni čas! —e—

Od vrednosti človeške duše.

I.

Duša je nar lepši zato, ker je podoba Božja. — Podoba naj bo že zmalana ali izrezana, ako je umetno narejena, vselej osebo ali stvar pred oči stavi, kakšna de je. Podoba je pa toliko zaljši in dopadljiviši, kolikor bolj zučen in umeten je podobar, kateri jo mala, in kolikor lepši je oseba ali stvar, katera se mala. Kdo je tedaj malar naše duše? Stvarnik ali malar naše duše je nar imenitniši umetnik, je sam Bog; zakaj on je rekel: „Storimo človeka po svoji podobi“. I. Moz. 1, 26. — O koliko milijonov in milijonov stvari je Bog na zemlji vstvaril, koliko milijonov zvezd s solncem in luno vred se na nebu suče, in vender se nikjer ne bere, de bi bil Bog rekel: Storimo jih po svoji podobi. Pač zares lepa, nar lepši memo vsih stvari je duša, ki je Božja podoba. Naravoslovci, v ogledu in premišlovanju brezštevilnih stvarjenih reči, priklanjajo svoje glave pred vsigamogočnim Stvarnikom. Ljudje se čudijo nad umetno storjenim delam človeških rok, in ti, kristjan moj! bi ne ster mel nad lepoto svoje duše! Koga pa podoba naše duše pred oči stavi? Samiga Boga. O lepa, prav lepa mora biti duša, — Bog je nar zaljši lepota, nar čistejši svetost, nar svetejši resnica, nar tanjši pravica, nar slajši dobrota, nar veči veselje, nar gorečniši ljubezen, — Bog je zvir, zapopadek,

obsežek vsih popolnost, — in temu nar lepšimu, nar ljubeznjivšimu Bogu je človeška duša podobna! Tega nar dobrotljivšiga Boga gledati, vživati, in se pri njem na večne čase veseliti, so stvarjene, odrešene, posvečene naše duše! O življenje, o sreča, o dobrota, o veselje, o sladkost!

Za res lepe so naše duše, zakaj one so hčere Očeta nebeškiga, neveste Jezusa Kristusa, tempelj sv. Duhá, mi kristjani smo posinovljeni otroci Božji, ako pa otroci, tudi erbi Božji in soerbi Kristusovi. (Rim. 7, 16. 17.) — Vsi smo povabljeni na veliko večerjo, vsi poklicani na ženitnino Božjiga Sina; naš dom so svete nebesa, naša dota je večno veselje, naše plačilo je vživanje Božjiga obličja. — Vem, de zdaj ti, bogaboječca duša! zapopasti ne moreš, kako lepa de si; zakaj zdaj vidiš le skozi zerkalo, kakor v temi; tistikrat pa, kadar prideš tje gori, boš vidila obličje v obličje, bos spoznala, kako lepa de si. (I. Kor. 13, 12.) — Le terdno verovaj, kar te sv. pismo uči: „Nobeno oko ni vidilo, nobeno uho ni slišalo, tudi nobeno človeško serce ni občutilo, kar je Bog pripravil tem, ki ga ljubijo“. I. Kor. 2, 9. — O kako bo tvoja duša, ljubi brat moj, in sestra moja! od veselja v nebesih poskakovala, kadar se bo v svoji nebeški lepoti vidila! Kako bo hvalila, častila, molila svojiga Boga, de jo je tako zalo vstvaril! — Nobeden ne more z golimi očmi v rumeno solnce zavoljo blišave gledati, in vender pravi Jezus: „Pravični se bodo svetili kakor solnce v kraljestvu svojiga Očeta“. Mat. 13, 43. — Mozes, v kateriga obraz zavoljo svitlobe niso mogli Izraelovi otroci gledati, ni mogel še sence Božjiga obličja prenesti; aposteljni na hribu Taboru, viditi, de jih je svetel oblak obsenčil, in slišati iz oblaka glas: „Ta je moj ljubi Sin, njega poslušajte“, so na svoje obraze padli, in se silno bali; — Daniel, viditi čudno prikazen nebeškiga moža, je vso moč zgubil, ves prebledel, omedlel, oterpnel, (Dan. 10, 8.); Savla obsije luč z nebes, s konja pade, oslepi (Djan. apost. 9.); glej, kristjan moj! te Bogu dopadljive osebe niso mogle nebeske svitlobe zavoljo neizrekljive blišave prenesti, so se prestrašile, zbale, omedlele, in vender duše izveličanih bodo Boga gledale, se bodo pred Božjim obličjem svetile, in kakor ognjene iskre po nebesih sprehajale. (Mod. 3, 7.) — Tistikrat boš spoznal, kako lepa podoba Božja je tvoja duša, tistikrat boš vidil, kakšen je Bog, stvarnik tvoje duše. „Preljubi!“ piše sv. Janez evangelist, „zdaj smo otroci Božji; pa se še ni prikazalo, kaj de bomo. Vemo pa, de, kadar se bo prikazal, bomo njemu podobni, ker vidili ga bomo, kakorsen je“. I. Jan. 3, 2.

Kako lepa, kristjan moj! je tvoja duša, ti ne dokaže le samo to, de je Božja podoba, de je hči Očeta nebeskiga, nevesta Jezusa Kristusa, tempelj sv. Duha, de se bo v nebesih kakor solnce svetila, temuc ti razodeva tudi že sedanja hiša, v kateri tvoja duša stanuje. — Lepe so poslopja kraljev, zali so dvori cesarjev, veličastne so cerkve, kjer sam Bog prebiva, svetle so posode, kjer se presveto Rešnje Telo hrani; katera in kakšna pa je hiša tvoje duše? Hiša tvoje duše je telo, za dušo nar imenitniši delo Božjih rok; telo, katero po grehu pokazano sicer umerje, ali katero bo častljivo, neumerljivo enkrat vstalo, ako se v gnadi Božji iz tega sveta ločimo; telo, v katerim so se angeli ljudem perkazovali; telo, s katerim se je sam Sin Božji oblekel. Nase telesa so udje Jezusa Kristusa, nasi udje so tempelj s. Duha, v svojih telesih poveljujemo in nosimo samiga Boga. (I. Kor. 6, 15, 19, 20.) Če tedaj smo mi tempelj živiga Boga (II. Kor. 6, 16.), če sam Bog, nar veči lepota in nar slajši dobroti, v nas prebiva, ali ni duša lepa in zala, katera s svetim Duhom vred v našem telesu stanuje?

Kako pa ti, kristjan moj! skerbis za svojo dušo, ki je tako lepa, katero Bog tako ljubi, de ji vedno govori: „Vstani, hiti, prijateljica moja, golobica moja, ljuba moja! in pojdi. Vsa si lepa, madeža v tebi ni“ (Vis. pesem 2, 10, 4, 7.); — katero Bog tako rad ima, de, ako se zgubi, gre zanjo, kakor pastir za zgubljeno ovčico, jo išče, jo klee, in ko jo najde, je ne krega, ne tepe, ampak na svoje rame zadene, in nese; — katera Bogu tako neizmerno dopade, de, akoravno ga razžali, ji hitro odpusti, če ga le odpušenja prosi, de ji gre, kadar se poboljša in k njemu poverne, kakor oče zgubljenimu sinu, sam naproti, jo objame, kusi, z belim oblačilam svoje gnade obleče, vso boso obuže, ji poda perstan svoje prijaznosti, angele in svetnike pozove, in ji neizrekljivo veselje pripravi. — katera je Bogu toliko pri sercu, de ji angela varha daja od rojstva do ločitve od telesa, — zavoljo katere se angeleci v nebesih toliko veselje: — ali tudi ti za svojo dušo tako skerbis, de zamoreš s kraljem Davidom reči: „Svojo dušo nosim vselej na svojih rokah“? Psal. 118, 109; ali zares tako skerbis, de boš zamogel enkrat z Jezusom izdihniti: „Oče! v tvoje roke zročim svojo dušo“? Luk. 23, 44. — Kako, ako bi Bog ravno sadaj, pri ti priči tvojo dušo od tebe tirjal, ali bo našel na nji svojo vtisnjeno podobo? Pokaži sem, kristjan moj! svojo dušo in bom vidil, čigava je tista, vsa pokazena, zamazana, ostudna podoba? Moja ne, odgovori Bog, kakor sv. Ambrož piše; zakaj „na nji ne najdem svojih barv, svojiga obraza“. Ta strasna, gerda podoba je podoba satana, kateri je na nji moje lepe znamenja izbrisal, in natisnil nanjo svoje peklensko ime. — Pokaži sem, kristjanka moja! svojo v oskerbljenje izročeno dušo, in bom vidil, ali je se Božja podoba. Oh poberi se proč od mene, na nji ne najdem več svojih barv, svojiga obraza; ti nisi več taka, kakoršna si prišla iz mojih rok; poberi se proč ti nesrečna! od te ure te ne poznam več za svojo. — Pokažite sem, vi grešniki in grešnice! svoje duše, čigava je njih podoba? O joj! je podoba nečimernosti in nečistosti, od katere ste vsi ognjušeni; je podoba lakomnosti, od katere ste vsi oslepljeni; je podoba hudiga poželenja, katerimu neprenehama strežete. — Ti, človek! se huduješ, in se ne daš potolažiti, kadar se ti poštenje krađe, čast jemlje, dobro ime čerpi; ti

si ves pobitiga serca, kadar čez tvoje premoženje kaka nesreča pride; ti milo zdihuješ, kadar tvoje telo zboli; zakaj pa nič ne porajtaš, kadar se lepa podoba tvoje duše z greham umaže? Veš, de derzni pogledi oskrunijo tvojo dušo, in vender svojih oči ne varuješ; veš, de nesramni pogovori ostudijo nje podobo, pa jih le poslušas; veš, de kletvinske besede jo ranijo, in vender ne berzdaš svojiga jezika; veš, de vsako grešno nagnjenje in poželenje je toliko udarkov za tvojo dušo, in ga ne pomoriš; veš, rečem, de tista navada je grešna, tista priložnost nevarna; tista ljubezen nesramna, tisto znanje kužno in polno zaderg, in vender se nočeš odpovedati. — O uboga duša! kako slabo se za tvojo lepoto, čistost skerbi!

Kakor resničen je Bog, vsim bo enkrat ostro povelje zapelo: „Daj odgovor od svojiga hiševanja“! Luk. 16, 2; daj odgovor od svoje duše! — Ko je Faraonova hči Mozesova iz vode potegnula, ji močno dopade, zakaj silno lep otrok je bil. Kmalo pristopi k nji otrokova sestra, in reče: Ali bi rada imela kako izraelskih žen za dojnico temu otroku? Na odgovor, de — naglo teče domu, pokliče in pripelje svojo in otrokovo mater. Sadaj reče Faraonova hči: „Ná tega otroka, izredi mi ga, in jez ti bom plačilo dala“. (2. Moz. 2.) — Kaj se vam zdi, s kakšnim veseljem je pač lastna mati svojiga deteta na persi pritisnila? Kako skerbno ga je redila? kako zvesto ga varovala, prvič zato, ker je bil prav zal otrok, drugič zato, ker je bil njen sin, tretjič zato, ker ga je kraljeva hči za svojiga otroka sprejela? — Tudi tvoja duša, kristjan moj! je igrala po Nilu greha v večno pogubljenje. Bog se je je usmilil, po s. kerstu jo je iz potopa večne smerti potegnul, tebi v oskerbljenje izročil, in za plačilo nebesko veselje obljubil. Ali ne boš tedaj za svojo dušo skerbil, ker je nar lepši, čista podoba Božja? Ali je ne boš nar manjšiga madeža varoval, ker je tvoja lastna edina duša? Ali je ne boš pred njenimi sovražniki branil, ker je hči Očeta nebeskiga, poklicana na brezkončno veselje? — Gorje bi bilo Mozesovi materi, ako bi bila sebi izročena otroka spridila, polomila, ali celo umorila; gorje tudi tebi, kristjan moj! ako svojo dušo z greham ognjusiš, umoriš, pogubiš. — Mozesova mati je serčno veselje imela, in ob lno plačilo prejela, de je svojiga otroka in rejenca Faraonovi hčeri nepokazeniga izročila. Mozes je bil na kraljevim dvoru zučen in zurjen, je bil izvoljen vojvoda izraelskiga ljudstva, se je z Bogom pogovarjal, zapovedi od njega prejel, čudeže delal, in v pogledu obljubljenega dežele na hribu Nebu sladko v Gospodu zaspal. — Blagor tebi, ako tudi ti svojo dušo neomadeževano Bogu izročiš; blagor tebi, ako v Božjim znanju dojemaš, se v kersanskim nauku če bolj le bolj vadiš, ako drugim pravo pot v nebesa s svojim pobožnim življenjem kažeš, ako se pogosto z Bogom in od Boga pogovarjaš, v dobrih delih in svetih čednostih rases; blagor tebi, kersanska duša! kadar se boš poslednjo uro po nebeskim raji ozirala, sladko zasmejala, in tam gori na Očetovim domu nezapopadljivo veselje vživala.

Gotov pripomoček zoper sedem naglavnih grehov.

III. Peter Damianov pravi: „Ondi poželjivost nima mesta, kjer serce grob v sebi nosi“. S. Gregori uči, de mesene slasti nič tolikanj ne zatira,

kakor premišljevanje, kakošna de bo oseba, ktera nas skuša, po svoji smerti. Peter Damianov pravi, de je redovnika poznal, kateri je neki pri slednjim slabim poželenji rekel: „Balite, gremo k grobam, in ogledjmo strohnelih merličev, premišljujmo samo, de so oni bili, kar smo mi, in de bomo mi, kar so že oni“. Pojdi in stori enako, če te spohotne misli nahajajo. Bali, greva na pokopališe! Glej, kaj se z osebo godi, ktero čez vse ljubiš, in zavoljo ktero svojo dušo peklenkim vragam prodajaš! Na glavi ne vidiš nič več olikanih las. Kako je ovenela rudeča cvetica! Sklonjena je lepa glavica, kakor roža, ki jo vihar polomi! Kako grozna je vsa podoba, brez vsih dražih oblačil po golih kosteh, — kakor drevo po zimi! Kako zapušena leži tukaj! In nekdanj je brez števila metuljev okoli nje ferfralo. Kako se ločite plesiše in pokopališe! Tam godba, samopašno veselje, obilne dišave: tukaj smertna tihota, groza, trohnenje, mertvaški duh. Oh, tudi nar lepsi človeško truplo, čeversto kojeklo, čedne postave, na videz kot kri in mleko, kot limbar in roža, je vendar le pregerjnena raka strohnelih desk! Kdo bi hotel za trenuten zavžitek nebo pogubiti in pekel zvoliti! O neumnost čez neumnost!

Ako more tedaj še kaj slastnika preganiti, ako more še kaj njegove s cveticami vpletene spono razdrobiti, ako more še kaj njegovim slepim očem brezen pokazati, v kteriga namerja pasti, zamore le misel na smert. Neki mladeneč je bil tolikanj mesenim slastim udan, de ga nobena pridiga, nobeno opominovanje ni moglo zdramiti. Tedaj mu neki duhoven tole nasvetuje: „Kadar se boš ulegel, pristavi nad zgjavje gorečo svečo, k znožju pa kaki križček; potem deni križem roke, kakor jih merliču denejo, in tako le nekoliko časa premišljuj, de mora tudi zate enkrat ura priti, ko se bo duša od telesa ločila in se v večnost preselila, de te bodo ravno tako na mertvašnico položili“. Zadovoljin s tem svetam ga spolni, se tako v posteljo uleže, in jame mertvaško posteljo ogledovati, ali prestrašen se vzdigne, kakor bi ga bilo gromenje prebudilo, in bi bila strela v njegovo izbo udarila. Spotama se odpravi k spovedniku, se ves solzen svojih grehov obtoži, prosi zveličanske in ostre pokore, ktere popred ni maral, se resnično boljša, in potem pobožno in čisto živi. — Tako bi marsikteri (in marsiktera) spomniv se tihote pokopališa, mirniga grobovja, žalostniga glasu mertvaških zvonov, in pogrebniga petja malo maral za šumne, s toliko dušnimi nevarnostmi združene veselice, za ples in godbo, ktera le prevečkrat vest in nedolžnost pokonča. Resnično, le prevečkrat je plesišna — mertvaška godba pri pogrebu pobožnosti! Naj bi slastnik le pogostama šel na pokopališe, in ga slednjokrat popustil s terdnim sklepam, svoje življenje popoljšati in čistost ljubiti! —

Ogled po Slovenskim.

Iz Ljubljane. Pretekli teden so prečastiti gospod Friderik Baraga, škof Amizonski (po mestu v deželi Karii v mali Azii tako imenovani) in apostolski namestnik na zgornjim Mišiganskim v severni Ameriki iz Dunaja v Ljubljano prišli, kjer jih je velika množica željno pričakovala. Pomlivo je, de so prvo sv. mašo v Šenklaški cerkvi pri altarju sv. Rešnjiga Telesa brali, pri kterim so 22. kimovca 1823. leta tudi novo mašo imeli. Kako de jih Ljubljanci čislajo, je posebno v nedeljo škofijska cerkev pokazala, ki je bila pri njih

nemški pridigi, ki so jo z vso apostolsko gorečnostjo imeli in v nji serčno priporočali, greha, ki je nar večji huda, z vso močjo varovati se, s poslušavci iz vsih stanov vsa natlačena. Kdo bi pa tudi ne čislal misionarja, ki iz ljubezni do Boga za zveličanje svojiga bližnjiga toliko terpi in prenaša! Že 23 let se trudijo med Indijani: „Otáva, Potavatomi, Očipve“ pri Mišiganskim in Huronskim jezeru. Kdo si zamore misliti, koliko zatajevanja, truda in terpljenja so gospod Baraga preterpeli, preden so te divjake spreobrnili! V tem trudu pa niso pozabili Kranjcev, rojakov svojih. Ko so bili se duhovni pastir na Kranjskim, so spisali mnogo cenjene bukve „Dušno pašo“, „Obiskovanje Jezusa“, „Počesevanje matere Božje“, „Štiri poslednje reči“, in iz Amerike so nam poslali „Popis Indijanov“, „Zlate jabelka“ in „Nebeške rože“. Pa tudi za uboge Indijane so lepih bukev v njih jeziku spisali: „Katolik enamiad o nanagatavendamowinan“ (katoliškiga kristjana premišlovanja), Wawiatanong, 1850; „Katolik gagikwe — masinigan“ (katoliške pridigarske bukve); prvi natis v Ljubljani pri Blazniku 1843, drugi natis v Detroitu 1846; „Katolik anamie-masinigan“ (katoliške molitevne bukve), Detroit 1846. Ravno tako so za prihodnje misionarje lepo poskerbeli, ker so slovnico in slovar indijanskiga jezika spisali: „A theoretical and practical Grammar. Detroit 1850“; „A Dictionary of the Očhipwe language explained in english Cincinnati 1853“. Le gospod Baraga s svojo neutrudljivo delavnostjo so zamogli take dela dveršiti, spisati slovnico in slovar, v jeziku, v kterim do zdaj še čerke ni bilo pisane. Jezik Očipve-Indijanov je kaj čuden, ima le 17 glasov, nima namrec glasov: *l, r, f, v, u* (*luciferre*), in besede so nektre strašno dolge, kakor: „bigwakanišibidjiganikewiniwag“, po slovenski: „kmetje“. Milostivi škof so se pretekli pondeljnik v Trebno podali, od kodar se bodo drugi teden v Rim k svetimu očetu napotili in konec mesca svečana v Ljubljano nazaj peršli, kjer bodo še en teden ostali in se potem v Ameriko vernili, v mesto Sainte-Marie, ki je pri otoku Gorenjiga jezera. Ker imajo v svoji silno veliki škofi le 10 duhovnov (med njimi je naš rojak gosp. Mrak), jih še potrebujejo 10 do 15: irskih, francoskih in nemških; tudi bogoslovcev bi radi imeli; poslali bi jih namrec v Pariz ali v Dublin, de bi se za mision zurili. — „Zeter je velika, ali delarcor je malo. Prosite tedaj Gospoda šetre, de naj pošlje delarcor v svojo šeter“. — „Kar bos dal, bos sam imel; kar ne bos dal, bo drugi imel“.

O ti priliki serčno radi naznanimo povabilo nekiga duhovna naše škofije, ki se tako glasi: „Štiri in dvajset let je, kar je duhovni pastir Kranjsko zapustil, in se čez morje v Ameriko med divjake podal, jih očet strašne teme in pripeljat k Njemu, ki je luč sveta. Ta duhovni pastir je zdaj škof na zgornjim Mišiganskim in pravi, de pride obiskat sestro svojo; pač blagoserceno rečeno; ali ne samo sestre, tudi svojo in sestre svoje očetovino, svoje duhovne brate pride obiskat, on, ki je biser v cerkvi Kristusovi. Tako obiskovanje je za vsako deželo imenitno, za Kranjsko pa še nikdar taciga obiskovanja ni bilo, in kdaj se zopet poverne? To obiskovanje v vednim spominu ohraniti, naj se v eni med cerkvá Kranjskiga ali Metliškiga dekanata, kjer so slavniga Baraga nekdanj duhovniga pastirja imeli, spominek iz marmeljna napravi. Majhin spominek pri velikih delih je po visoki misli katoliške vere; veliki spominki za majhne dela pa le publi napuh razodevajo. Kdaj je nar mogočniši vojskovođa z mečem tako deleč prišel, kakor naš rojak brez orožja, le s krotkim oznanovanjem miru, in je tako slavno zmagal? Ta spominek naj bo živa zahvala nebeškemu Očetu, de je svojo cerkev v tako daljnih krajih po našim rojaku razširil, naj bo vence na nar

lepši list naše kranjske zgodovine, naj bo znamenje, kako močno de slavne rojake čislamo in ljubimo!*)

Iz Gorice. S.— Častiti gospod Francisek Kolunjati je pred nekimi dnevi, nekaj čez 73 let star na svojem domu v Romansu v Gospodu zaspal. Kakor je že lanska Danica oznanila, je bil ta gospod mnogo let fajmošter v Moši blizo Gorice; o vseh svetih 1853 je odstopil od fare, in se na svoj dom podal, de je poslednje dni svojiga pozemeljskiga življenja tam v miru sklenil, kjer je luč tega sveta vpervič zagledal.

Ravno sim tudi za gotovo zvedil, de je vikariat v Koprivi blizo Karmina povzdignjen v faro, kakor se je bilo zgodilo pred nekimi leti na Placuti, Goriškim predmestji. Imamo po tem takim sadaj eno faro več. Dosadajni vikar v Koprivi, čast. gospod Francisek Petkožič, mož v naj boljših letih, pa pride za fajmoštra v Romans, ki je na laški strani Goriške nadškofije. —

Te dni sim v roke dobil zopet dve novi knjigi, ki cerkveno slovstvo množite, pa zraven tega tudi našimu milimu mestu Gorici čast delate; menim cerkveno zgodovino in cerkveno pravo, ki ju je tukajšni učeni franciskan, častiti O. Klar Vaskoti, na kratkim latinsko spisal, in po izrečeni volji sadajnjega poglavarja franciskanskiga reda v letu 1851 v Rim poslal. Perva knjiga je natisnjena pod naslovom: „*Institutiones historiae ecclesiasticae novi foederis, ad usum scholarum seraphici ordinis, auctore R. P. Claro Vascotti. Romae 1851*“. V osmerki, drobno tiskana ima 516 strani.**) Druga pa ima naslov: „*Enchiridion juris ecclesiastici, auctore R. P. Claro Vascotti. Romae 1852*“, tudi v osmerki, in ima 392 strani. Ze v letu 1848 je ravno ta pater v Gorici na svitlo dal: *zgodovino Kastanjerice* v laškem jeziku (*Storia della Castagnarizza*); in sadaj mende zopet nekaj spisuje, kaj pa? bomo v svojim času zvedili, ako Bog da. Naj pa bo kar koli, po njegovih dozdanih spisih soditi, moremo upati, de bo kaj izverstniga. Bog daj le, be bi to svoje naj novejši delo tudi srečno dokončal.

Razgled po keršanskim svetu.

Kakor „Wiener Kirchenzeitung“ naznanja, je sadaj na svetu 200.000.000 katoličanov, 70.000.000 izhodnih kristjanov in 80.000.000 protestantov, ki se v 150 ločin ločijo; med temi jih je 5.000.000 v zedinjenih državah severne Amerike, ki se sicer k protestantom štejejo, pa so brez vse vere.

Blizo Dunaja v Novi vasi so se gospé „dobriga Pastirja“ vselile in poslopje Dunajskiga velikiga škofa v prebivališče prejele. Ta vselitev je mende perva na Avstrijskim; v družih državah je pa ta red močno razširjen.

Na Dunaju je začel šolski svetovavec M. Becker podobe za podučevanje v keršanskim nauku na svitlo dajati. Perve podobe so prav čedne, in želeti je, de bi se dosti prijatlov šolske mladosti našlo, ki bi s svojo blagoserčno radodarnostjo pripomogli, de bi se šolske sobe z njimi ozaljšale.

Spreobrnjenec Zetter je bukve „*Tabitha Kumi*“ spisal, ki se posebno tistim duhovnim pastirjem priporoči, ki imajo s protestanti opraviti.

„Zagrebački kat. list“ naznani iz Hraščine: Dne 1. prosenca je tukaj Ivan Friderik Mochler, protestant iz Hamburga, knjigovodja tergovca Dietricha iz Varašdina,

*) Vredništvo bo darove z veseljem sprejemalo in jih v Danici naznanovalo.

**) Po teh bukvah se bo cerkvena zgodovina vprihadnje tudi v Ljubljanski duhovščini učila. Vred.

v 57. letu svoje starosti, vpričo 4 duhovnov in mnogoštevilniga pobožniga ljudstva rimsko-katoliško vero sprejel. Ko je bil vero z ginjenim sercam obmolil, je gosp. fajmošter J. Mlinarič v serce segajoč govor imel, v katerim je dokazal zmoto protestantizma in resnico pa božanstvenost naše vere, zunaj ktere ni zveličanja, in ga opominjal, svoji sudanji materi, pravi katoliški cerkvi, do konca svojiga življenja stanovitin in zvest ostati. Ta spreobrnjenec je z velikim svetim strahom in z veliko hvaležnostjo zakrament sv. Rešnjiga Telesa prejel, in čeversto se zamore nadjati, de bo zvest in goreč keršenik ostal, ker ga ni nobena dobičkarija v ta prestop nagnila, ampak resnično prepričanje o edino zveličavni katoliški veri. Tudi njegova žena je s 4 otroci na Dunaju našo vero sprejela. Bog daj, de bi še ve zmoteni sinovi resnico katoliške cerkve spoznali!

V Pragi je bil 7. prosenca mlad jud, učenec S. latinske šole, v klementinski cerkvi keršen.

V cerkvi častitih očetov franciskanov v Pešti je bilo preteklo leto, kakor „Religio“ piše, 50 spreobrnjenj, in sicer keršenih je bilo 12 judov, katoliško vero očitno obmolilo pa je 33 protestantov in 5 nezedinjenih grekov. In še zdaj se tam podučuje sedem judov in dva protestanta.

Vredništvo časnika „*Przyjaciela Domowego*“ v Lvovu je bravec povabilo k skladu v odkupljenje dveh zamurčikov, katerih eden bo imenovan Mihael Galicijski, eden pa Stanislav Lvovianski.

V Freiburg je 4. prosenca polkovnik Schuler prišel in prečastitimu velikimu škofu prijazno pismo badenskiga vladarja v pozdravilo za novo leto prinesel, v katerim je bilo naznanjeno obžalovanje zavoljo razpora, ki se je med duhovno oblastjo katoliške cerkve in med državno vlado unel. — Upati je toraj, de se bo ta razpor kmalo poravnal, tolikanj bolj, ker je že v ta namen Moguntinski škof prečastiti gospod Ketteler na Badensko peršel.

V Münsteru na Vestfalskim je lani šolska mladost družbo sv. Norberta napravila, ki že več kakor 1000 udov šteje in se je že v Paderborn in Vratislav razširila. Namen te družbe je, mladencem, ki iz latinskih šol v viši šole pridejo, nar dražji dar, vero in lepo keršansko obnašanje ohraniti in jih toraj ovarovati, de jih popačeni študentaci ne spridijo in časno in večno nesrečnih ne storé.

V Kristianii, velikim mestu dežele Norvegije, so nedavno katoliško cerkevsozidali. Od 1517. leta sem je ta cerkev perva nova katoliška cerkev v tem kraju.

Po dopisu s predgorja „dobriga upanja“ se je 2000 Kafrov k katoliški veri spreobrnilo. Tada so poslali možé v Kapstadt, ondodnimu škofu to naznanit in mu dar zročit.

V mestu „*St. Johns-u*“ na otoku „*Neu Fundland-u*“ so škofijsko cerkev dogotovili, ki se k nar lepšim cerkvam severne Amerike šteje. Lahko je v nji 6000 ljudi. Mesto ima le 20.000 prebivancev in premožniši zmed njih so večidel protestanti. Pa ubogi katoliški ribči imenovaniga otoka so veči del stroškov, ki 500.000 dolarjev znesejo, z radovoljnimi skladi poplačali.

Premembe duhovšine v Ljubljanski škofil.

Fara v Stari Idrii je podeljena gosp. Fr. Močniku, podfajmoštru pri sv. Gregorju. — Gosp. Jožef Jurica je 29. pros. umrl v 65. letu svoje starosti. Naj v miru počiva!

Popravek. V posledajim listu se je v „*Glösa*“ tiskarni pogrešek vrinil: „saidimo“ namesto „sademo“.